

בס"ד, ב' כסלו תשע"ח

20 נובמבר 2017

תיק 3-76096

החלטה 3 - הפרדה עסקית בין עובד לחברה

בעניין שבין

הנתבעים

התובעים

1. חברה ב'

1. חברה א'

2. בעלים של חברה ב'

2. בעלים של חברה א'

ע"י ב"כ

ע"י ב"כ

א. רקע והחלטות קודמות

נתבע 2 (להלן, הנתבע) הוא הבעלים הרשום של נתבעת 1 (להלן, הנתבעת). תובע 2 (להלן, התובע) עבד אצל הנתבעת, ובמסגרת זו נחתמו כמה הסכמים בינו לבין הנתבע. בעקבות אותם הסכמים הקים התובע את תובעת 1 (להלן, התובעת).

בין הצדדים כמה וכמה מחלוקות, ושני הצדדים תובעים אלה את אלה, אולם, מטעמי נוחות בלבד, ייתב רק "התובעים" ו"הנתבעים", אף שהנתבעים הם תובעים שכנגד, והתובעים הם נתבעים שכנגד.

לאחר שלושה דיונים, בתאריך י"ב בשבט תשע"ז, הוציא בית דין זה פסק דין חלקי, וכך נכתב בסעיף ההחלטות שלו:

1. על התובעים לשנות את שמה של תובעת 1 לשם: "****", וזאת, תוך 30 יום מהתאריך הנקוב על פס"ד. אם התובעים לא יבצעו זאת במועד יוכלו הנתבעים לדרוש פיצוי על כך.
2. על הנתבעים לכתוב לבית הדין כיצד הם מבקשים להפריד בין הפעילויות של שתי החברות, וזאת תוך 7 ימים מהתאריך הנקוב על פס"ד זה. לאחר מכן תינתן לתובעים אפשרות להגיב.

בעקבות פס"ד החלקי הגישו שני הצדדים סיכומים ותגובות לסיכומים. לאחר מכן, הודיע ב"כ התובעים כי הוא מייצג מעתה את התובעים וביקש לקיים דיון נוסף. בית הדין איפשר לקיים את הדיון והגביל אותו לנושאים אשר לגביהם ציין התובע בסיכומים כי הוא מבקש דיון נוסף. הדיון התקיים, ואף שהתובע הודיע מראש כי בכוונתו לזמן עד לדיון, בשעת מעשה, הוא וויתר על כך.

עמוד 1 מתוך 15

לאחר מכן איפשר בית הדין לב"כ התובעים להגיש השלמות לסיכומים, וכן איפשר לב"כ הנתבעים להגיב תגובה אחרונה. כל אלה הוגשו.

ב. עובדות מוסכמות

הנתבע, שהוא מהנדס אלקטרוניקה, פתח חברה, היא הנתבעת. החברה התמחתה בייצוג חברות טכנולוגיה מחו"ל לצורך מכירת מוצריהן בישראל.

החל משנת 2000, התובע, שהוא איש טכני, ביצע עבודות עבור הנתבעת. בשנת 2010 נחתם הסכם בין שני הנתבעים לבין התובע (להלן, הסכם 2010) ובו נקבע כי התובע ימונה לסמנכ"ל תפעול בנתבעת. שכרו כלל משכורת וכן אופציות – בהמשך נדון בכך.

בסוף שנת 2014 נחתם הסכם נוסף בין הנתבעים לבין התובע (להלן, הסכם 2014). בפתח ההסכם נכתב כי מטרת הסכם 2010 היתה להעביר את החברה להנהגתו של התובע, ושני הצדדים מודים שזו היתה המטרה בשלב מסוים.

כמו כן נכתב שם כי לאור מצבה הכלכלי של הנתבעת שאינה מסוגלת לשלם משכורות, הוסכם כי התובע יקים חברה בשם "[חברה א]", שתקבל נציגות של כמה חברות כפי שפורט בהסכם. כמו כן, החברה החדשה של התובע תבצע עבודות שירות עבור הנתבעת. במקביל, ימשיך התובע לעבוד עבור הנתבעת.

כבר כעת יש לציין כי בין הצדדים מחלוקת האם הסכם 2014 נוסף על הסכם 2010 (עמדת התובעים) או ביטל את הסכם 2010 (עמדת הנתבעים).

נשוב לעובדות – התובע אכן הקים חברה – התובעת, וכאמור, ניתנה החלטה בהסכמת הצדדים שהתובע ישנה את שמה ל"****" כפי שנקבע בהסכם 2014.

התובע עבד עבור הנתבעת בכל שנת 2015. לטענת הנתבע, התובע סיים את עבודתו בסוף 2015. התובע טען בשלב מסוים כי סיים את עבודתו בסוף מרץ 2016. מוסכם שהתובע לא קיבל שכר מהנתבעת בחצי השני של שנת 2015.

לאחר שהתובע סיים את עבודתו אצל הנתבעת, ניסו שני הצדדים להגיע להסכם היפרדות ביניהם. הוצג בפנינו חוזה שנחתם רק על ידי הנתבע שכתוב עליו התאריך אוגוסט 2016, ומוסכם שהתובע לא חתם עליו. שני הצדדים הסכימו שאין תוקף לחוזה זה.

התובע דרש בכתב התביעה המקורי 120,000 ₪ בלא פירוט של החישוב שהוביל לסכום זה.

בין הצדדים מחלוקות רבות, ולמען הנוחות, נדון בכל מחלוקת בנפרד, ושם נסקור את עיקרי טענות הצדדים.

ג. מבט כולל על הסכם 2014

כמה מן המחלוקות בין הצדדים נוגעות להסכם 2014, ולכן טרם שנבחן כל מחלוקת בנפרד נסקור את ההסכם כמכלול.

ההסכם כולל כמה מרכיבים עיקריים:

1. העברת חברות לתובעת – סעיף 6.
 2. היחסים בין התובעת והנתבעת – קביעה כי ההכנסות מחברות מסוימות יחלקו בשווה בין התובעת והנתבעת החל מיולי 2015 – סעיף 7. וקביעה כי התובעת תספק שירות עבור החברות של הנתבעת ללא תשלום – סעיף 9.
 3. חלוקת רווחים של חברות אנרגיה בין הנתבעת והנתבע – סעיף 8.
 4. שכרו של התובע – 7000 ₪ לחודש שישולמו לתובעת – סעיף 5(א), וחלוקת רווחי הנתבעת בין התובע והנתבע – סעיף 5(ו).
- כעת נדון במחלוקות.

ד. שכרו של התובע על בסיס הסכם 2014

בכתב התביעה התובע דרש תשלום עבור עבודתו בנתבעת, על בסיס סעיף 5(א) להסכם 2014, שבו נקבע שהוא זכאי לסך 7,000 ₪ לחודש, אולם הוא לא קיבל שכר החל מיולי 2015.

בדיון הראשון (פרוי' 2, עמ' 5) פירט התובע את תביעתו ואמר שמגיע לו שכר על 6 חודשים (החצי השני של 2015): "עד סוף השנה שזה שישה חודשים מגיע לי 7,000 לחודש", כלומר, סה"כ 42,000 ₪. בדיון 3 (פרוי' 3, עמ' 2) אב"ד חזר על כך שזה גודל התביעה והתובע לא העיר על כך. לעומת זאת, בסיכומים שהוגשו לאחר דיון 3 טען התובע שהוא עבד עד סוף מרץ 2016, וכך גם בהשלמות בסיכומים שהוגשו לאחר דיון 4.

באותן השלמות נטען כי בדיונים בהם דרש התובע תשלום על 6 חודשים הדבר נעשה בגלל שנדונו רק החובות של שנת 2015, ובגלל שמסגרת התביעה עמדה על 120 אש"ח בלבד.

התובע טוען שהוא עבד החל מיולי 2015 באותו היקף כמו לפני הסכם 2014, אולם, מטבע הדברים כעת חלק מהעבודה היה עבור חברות שהייצוג שלהן הועבר לתובעת השייכת לו. התובע טוען שהנתבע לא היה מוכן לשלם לו בגלל הירידה בהכנסות החברה, אולם, שכרו כלל ללא היה מותנה בהכנסות.

הנתבע משיב שלא מדובר על שכר עבודה אלא תשלום בקבלנות לתובעת עבור עבודתו של התובע. זאת ועוד, התובע לא עבד כראוי אלא עסק בענייני התובעת, ולכן הוא לא זכאי לשכר מלא. בפועל הוא קיבל רכב צמוד, השווה ל-30% מהשכר שהובטח לו, והתואם את היקף העבודה שבוצעה על

ידו. מעבר לכך, על התובע נטל הראיה להוכיח שהוא עבד. עוד טוען הנתבע שהוא הראה איך קטנו ההכנסות מהחברות של הנתבעת במהלך 2015. הנתבע העיר כי התובע שינה את התביעה כאשר דרש לקבל שכר עד סוף מרץ 2016.

בעקבות טענת הנתבעים שעל התובע להביא ראיות לכך שהוא עבד עבור הנתבעת, שלח התובע לביה"ד מספר מסמכים המוכיחים לטענתו שהוא עבד עבור הנתבעת. בדיון 4 התייחס הנתבע לראיות ובאופן כללי טען שרוב הראיות אינן מתייחסות לתקופה הרלוונטית, וגם המיעוט שאכן עסקו בתקופה זו ושיקפו פעולות שנעשו עבור הנתבעת - לא דרשו זמן רב.

דיון: בסעיף 5(א) להסכם 2014 נכתב כך:

[הנתובעת] תחייב את [הנתבעת] עבור שכר עבודה של 7000 ₪ לחודש (שבעת אלפים ₪ לחודש) בתוספת מע"מ כחוק החל מחודש יולי 2015.

בסעיף זה נקבע כי עבור עבודתו של התובע אצל הנתבעת תשלם הנתבעת לתובעת 7000 ₪ לחודש. מכאן, שהמחלוקת בעניין זה היא בין התובעת והנתבעת.

הנתבעת טענה שמדובר על הסכם קבלנות, ולא היא. מהותו של הסכם קבלנות שהתשלום ניתן עבור השגת תוצאה מסוימת, לעומת הסכם עבודה שבו ההתחייבות היא לספק עבודה בהיקף זמנים מסויים ללא תלות בתוצאות (רמ"א חו"מ שלג, ה, ש"ך חו"מ שלג ס"ק כ).

במקרה זה היה הסכם בין התובעת והנתבעת על פיו התובעת תספק שירותי עבודה (שיבוצעו על ידי התובע) לנתבעת. התשלום שהוטח לתובעת לא הותנה בהשגת תוצאה מסוימת. לפיכך, הטענות של הנתבעת כי התובע לא הגיע לתוצאות בעבודתו אינן רלבנטיות.

לגבי היקף העבודה (לא ברור לבית הדין האם ההתחייבות היתה להיקף שעות עבודה מסוימות או להיקף פעולות מסוימות, בכל מקרה לא סוכם על תשלום לפי תוצאות) שנדרש מהנתבע יש לעיין בסעיפים נוספים בהסכם 2014. בסעיף 1 נכתב שהתובע יפתח חברה (הנתובעת) וחלק מהפעילות של הנתבעת תועבר לחברה זו. בסעיף 2 נכתב כי התובעת תבצע עבודות שירות לחברות שישארו בידי הנתבעת. ובסעיף 3 נכתב:

הנציגויות שישארו בחברת [הנתבעת] יקודמו ע"י [הנתבע] ו[הנתובע] בהיקף מלא.

בעקבות זאת טען הנתבע כי התובע התחייב לעבוד באותו היקף עבור הנתבעת גם לאחר שיקים את החברה שלו, אולם, בפועל הוא הקדיש חלק ניכר מזמנו לתובעת. לעומת זאת התובע אמר שהיקף העבודה שלו היה קבוע (אותו הוא כינה "כד החלב"), אלא שלאחר הקמת החברה שלו, באופן טבעי חלק מזמנו הוקדש לחברות שהועברו לחברה שלו.

כבר בדיון נשאל הנתבע (פרו' 3, עמ' 12) איך יתכן שהוא ציפה מהתובע לעבוד באותו היקף עבודה עבור הנתבעת בשעה שהוסכם שחלק מהפעילות עוברת לתובעת, והנתבע השיב "גם אני לא יודע". אכן, זו ציפייה בלתי אפשרית ולכן לא ניתן לפרש כך את ההסכם. הפרשנות האפשרית היחידה

היא שסוכם שהתובע יעבוד עבור הנתבעת בהיקף עבודה יחסי להיקף החברות שיישארו בידי הנתבעת, כפי שטען התובע. רוצה לומר, החידוש והתוספת בסעיף זה הם שהתובע התחייב שלא יהיה מצב בו התובע מתעסק רק בחברה שלו ומזניח את השאר.

הנתבעת טענה עוד שהתובע עבד בהיקף 30% מהשעות שרגיל היה לעבוד לפני חתימת ההסכם ועל כך הוא קיבל שכר בדמות רכב צמוד, וכן שעבד אפילו פחות מהחלק היחסי להיקף הפעילות שנשאר בידי הנתבעת, וכן שעליו נטל הראייה להוכיח שהוא עבד כראוי.

בית הדין דוחה את הטענה שעל התובע להוכיח שעבד כראוי ובמידה מספקת, וזאת מכמה סיבות: ראשית בהסכם לא נקבע כמה שעות צריך התובע לעבוד, ואם כן, כיצד ניתן להטיל עליו את נטל הראייה כאשר לא ברור מה עליו להוכיח? שנית, לא נטען שמדובר כאן על עובד שמחתיים כרטיס, אשר קיימת ראייה להיקף עבודתו, אלא על עבודה במסגרת שעות גמישה. במצב כזה, לא אמורות להיות בידי העובד ראיות בנוגע להיקף השעות בהן עבד. בשולי הדברים יש להעיר כי מדברי הרמ"א (חו"מ צא, ג, וכן הש"ך שם, כג) עולה שכאשר צד אחד לעסקה מבצע פעילות בהסכמה עבור הצד השני, ורק הצד הראשון יודע מה נעשה הוא נאמן בשבועה (לגבי סוג השבועה ראו ש"ך שם, כב).

לכן לדעתנו (למיטב הבנתנו זהו הנוהג, ובוודאי שזהו גם החוק, ראו סעיף 26 לחוק הגנת השכר) במקרה כזה אם המעסיק סבור שהעובד לא משקיע מספיק – עליו נטל הראייה. וכיון שהנתבעת לא הוכיחה שהתובע עבד פחות ממה שהיה מצופה ממנו, עליה לשלם שכר מלא. **לאור כל זאת, על הנתבעת לשלם לתובעת 7000 ₪ עבור כל חודש עבודה של התובע.**

בשולי הדברים נעיר שצודקת הנתבעת כי הראיות שהציג התובע לעבודתו הן אכן חלקיות ביותר, ואילו היה מוטל עליו נטל הראייה מסתבר שלא היה בהן די כדי להוכיח את היקף עבודתו. לקביעה זו תהיה משמעות בנוגע לחיוב בהוצאות משפט.

לגבי מספר חודשי העבודה, העירה הנתבעת בצדק שהתובע שינה את גרסתו בשלב מסוים. בתחילה הוא טען שעבד על סוף 2015 ולאחר שני דיונים הוא טען שעבד עד סוף מרץ 2016. על פי ההלכה (שו"ע חו"מ פ, א) אדם אינו יכול לשנות את טענתו אלא אם כן יש לו נימוק סביר (אמתלא). במקרה זה, הנימוקים של התובע לשינוי אינם סבירים. הוא נימק שהיה מוגבל לגובה התביעה המקורי – וכאן עולה השאלה מדוע התובע קבע את סכום התביעה על 120 אש"ח? ככל הנראה בגלל שהוא חישב את מה שחייבים לו, וידע שמגיע לו שכר עד סוף 2015 בלבד. הנימוק השני שחשב שמדובר רק על החובות על סוף 2015 גם הוא אינו סביר – שהרי בדיון השלישי סיכם אבי"ד את כל המחלוקות שבין הצדדים; וכן מכך שגם בכתב התביעה מראש ציין רק 120 אש"ח.

אשר על כן, חייבת הנתבעת לתובעת סך 42,000 ₪ + מע"מ עבור עבודתו של התובע אצל הנתבעת במחצית השנייה של 2015.

ה. חלוקת הרווחים על בסיס הסכם 2014

התובע דורש חצי מהרווחים מהחברות המוזכרות בסעיף 7, על בסיס סעיף 5(ו). בדיון הראשון פירט התובע שמגיע לו 75,000 ₪ (פרו' 1, עמ' 5), אולם בהמשך ציין שיתכן שהסכום הזה הוא לאחר קיזוז חובות התובעים לנתבעים. בתגובות לסיכומים דרש התובע לכל הפחות 120,000 ₪ עבור סעיף זה.

המחלוקת בין הצדדים נוגעת בין השאר לפרשנות סעיף 5(ו) להסכם 2014 אשר נכתב בו כך:

רווח גולמי (רווח תפעולי – הוצאות תפעול) יחולקו בין [הנתבע] ו[התובע] וזאת לאחר סיום ההתחייבויות לבנקים.

בעניין זה ישנן שתי מחלוקות בין הצדדים:

א. פרשנות המונח "רווח גולמי" – שני הצדדים הסכימו שהכוונה להכנסות פחות הוצאות (התובע הודה שבחזרה ישנה טעות והיה צריך להיות כתוב "רווח תפעולי" – פרו' 3, עמ' 11). אלא שיש ביניהם מחלוקת, לדעת התובע הכוונה להכנסות פחות הוצאות ישירות (למשל, עלות קניית הרכב, עלות הנסיעות), ואילו לדעת הנתבע הכוונה להכנסות פחות כל ההוצאות, כולל משכורות, והוא הביא ראיה לדבריו מאתר לומדון, וכן כתב שאין זה סביר שההסכם קבע ששכרו של התובע מובטח בשעה שיתכן והנתבע לא יקבל שכר.

ב. פרשנות המילים "סיום ההתחייבויות לבנקים" – התובע טוען שהפרשנות היא לאחר קבלת התשלומים מהלקוחות ופרעון החובות לספקים בלבד, כמו כן הוא טען שיתרת החובה בבנק היתה קיימת עוד לפני חתימת ההסכם, וכן שהנוהג ביניהם בעבר היה לחלק את הרווחים מכל עסקה בנפרד. לעומתו, הנתבע טוען שהכוונה שהתובע יקבל תשלום רק אם החברה תהיה ביתרת זכות בבנק, וכן שהחברה לא היתה ביתרת חובה בעת שהתובע נכנס לעבודה בשנת 2010.

בנוסף למחלוקת על פרשנות ההסכם, יש מחלוקות עובדתיות בין הצדדים. התובע טוען כי הוא סיכם עם הנתבע בכתב יד את הרווחים של שנת 2015 פחות הוצאות ישירות, והמסקנה היתה שהיו רווחים בסך 150,000 ₪, מהם מגיעים לו 75,000 ₪. לעומתו, הנתבע הציג מאזן בוחן של החברה לפיו הרווחים הם 9,000 ₪ בלבד.

התובע טוען שאין להתחשב במאזן של החברה, כיוון שהנתבע נהג למשוך מהחברה כספים לצורך שימוש אישי ומשפחתי. בשנת 2015 נמשכו מעל 100 אש"ח, ולא ניתן לקבל את טענת הנתבע שהוצאות אלה קוזזו משכרו מפני ששכרו עמד על 1000 ₪ בחודש בלבד. כמו כן, באותה שנה בוצעו עבודות תחזוקה בסיכון גבוה עם מתכות כבדות, עבודות שבמהותן שייכות לתובעת, ובכל זאת התשלומים הועברו לנתבעת ולא לתובעת. ההסבר הסביר לכך הוא שהנתבע ידע שתתבצע חלוקה של רווח גולמי ללא תלות בהוצאות אחרות של החברה.

הנתבע משיב שלאחר ניכוי כל ההוצאות, כמעט לא היו רווחים בשנת 2015. בנוסף, טען הנתבע כי בסוף השנה היתה החברה ביתרת חובה (מינוס) בסך יותר מ-134 אש"ח. לגבי הטענה שהנתבע משך מהנתבעת כספים – השיב הנתבע שכל משיכה כזו תועדה ונוכחה מחלקו ברווחים או משכרו. **דיון:** ראשית לכל נציין כי עניין זה עוסק בשכרו של התובע שאכן נקשר לתוצאות העסקיות של החברה. רוצה לומר, לעיל עסקנו בהתחייבות לשכר בסך 7000 ₪ שאינה תלויה בתוצאות ואילו כאן אנו עוסקים בהתחייבות לחלוקת רווחים המותנים בתוצאות.

לגופו של עניין, נפתח בשאלת פרשנות סעיף 5(ו).

לגבי פרשנות המונח רווח גולמי – בהסכם זה נכתבה לצד המונח גם הגדרתו: "רווח תפעולי – הוצאות תפעול", כאשר הפרשנות הסבירה היא: רווח תפעולי פחות הוצאות תפעול.

להבנתנו, הוצאות תפעול כוללות את כל ההוצאות של העסק, ולא רק את ההוצאות עבור העסקה הספציפית, כיוון שעבודת התובע לא היתה נוגעת לעסקה כזו או אחרת אלא לכלל הפעילות של החברה. ולכן יש לקבל את פרשנות הנתבעת. בנוסף, אין זה מסתבר לחלק את הרווחים לפני שמקזזים את כל ההוצאות כולל המשכורות, שהרי מניין יחלקו אח"כ את המשכורות? זאת ועוד, כיוון שמדובר על חלוקה של הרווחים לשני חלקים שווים בין הצדדים, יותר סביר לראות בהם שותפים שמתחלקים בהכנסות ובהוצאות.

גם לגבי פירוש המילים "סיום ההתחייבויות לבנקים" יש לקבל את פרשנות הנתבעת. התובע טען שהכוונה לפרעון החובות לספקים וגביית החובות מהלקוחות. פרשנות זו אינה קשורה לבנקים ולכן אינה הולמת את מה שנכתב.

לגבי השאלה מה נכלל במילים "ההתחייבויות לבנקים" – התובע טען שהכוונה להתחייבויות שנוצרו במהלך השנה ולא לחובות קודמים. ואילו הנתבע טען שהכוונה גם לחובות קודמים וכן טען שבעת שהתובע נכנס לחברה היא היתה ביתרת זכות. בעניין זה דעתנו נוטה לטענת הנתבע, כיוון שלא מסתבר לחלק את כל הרווחים ולהותיר את החברה עם חובות לבנק, וראו עוד מייד בנוגע להכרעה במקרה של ספק בשטר.

כאמור, התובע טען כי ביצע עבודות תחזוקה בסיכון גבוה, ולא סביר שהיה מסכים לכך אילו היה יודע שההכנסות יועברו לנתבעת. גם טענה זו אינה מתקבלת, כיון שבאותה מידה ניתן להסביר את התנהלותו ככזו שנועדה להגדיל את ההכנסות של הנתבעת כדי שיהיו לה יותר רווחים בהם התובע יוכל להתחלק.

בכל מקרה, גם אם נקבל שישנו ספק כיצד לפרש את לשון ההסכם, הרי כלל נקוט בידינו "יד בעל השטר על התחתונה" (שו"ע חו"מ מב, ה). ולכן, התובע אינו יכול להוציא ממון מספק.

לגבי השאלות העובדתיות – הנתבע הוכיח כי החברה היתה ביתרת חובה בבנק בסוף השנה בסך של למעלה מ-130 אש"ח (הוגש מסמך של הבנק התומך בטענה זו). לכך יש להוסיף את החוב עבור

שכר עבודתו של התובע בסך 42 אש"ח (כפי שנקבע בפס"ד זה, סעיף ד) ולהוריד את החוב של התובעת לנתבעת בסך 25 אש"ח בקירוב (כפי שנקבע בפס"ד זה, ראו לקמן, סעיף ז). שה"כ עומד החוב על סך כמעט 150 אש"ח.

לטענת הנתבע ההוצאות המשפחתיות שלו הגיעו רק לסך 103 אש"ח והוא המציא לכך אסמכתאות. התובע לא טען שנגבו סכומים נוספים לצורך שימושו האישי של הנתבע (זה המקום להעיר כי בהסכם 2014 לא ברור האם הנתבע זכאי למשכורת בנוסף לחלקו ברווחים). ומכאן, שגם אילו הנתבע לא היה מוציא כסף עבור משפחתו מהחשבון עדיין היתה יתרת חובה של כ-45 אש"ח, ולא היו רווחים שאת חציים יקבל התובע.

חישוב זה מייתר את הצורך לדון במאזן הבוחן, בחישוב שנעשה בכתב יד, או בחובות העבר.

מכל זה עולה, שיש לדחות את תביעת התובעים לקבל חלק מהרווחים בשנת 2015 לאור יתרת החובה בבנק בסוף 2015.

ו. חלקו של התובע בתקבולים ממכירת ציוד ס'

מוסכם שהנתבעת קנתה ציוד מחברת ס' והיתה אמורה למכור את הציוד ולתת חצי מהרווחים לתובע.

התובע טוען כי ע"פ סעיף 5(ח) להסכם 2014 מגיע לו 15,000 עבור הציוד של ס' שנמכר בסך 30,000 ש"ח, וכן שעיקוב המכירה לא מקובל עליו ולכן אינו צריך לשאת בהוצאות שהיו בגלל ההמתנה. לטענתו, היה ניתן למכור את הציוד של ס' במחיר גבוה יותר (40 אש"ח) כבר בשנת 2015 ולחסוך את עלויות האחסון.

הנתבע השיב שהציוד נמכר בשנת 2016, לאחר תום ההסכם שבין הצדדים ולכן התובע אינו זכאי לקבל חלק מהתקבולים עבור המכירה. בנוסף, היו גם הוצאות, ולכן הריוח שהיה לא מגיע לתובע כלל. בכל מקרה, לא מדובר בהכנסה חריגה והיא כפופה להסכמים שנקבעו בין הצדדים. כמו כן, לטענתו, לא היה קונה שהיה מוכן לשלם סכום כזה מוקדם יותר.

דיון: בסעיף 5(ח) להסכם 2014 נכתב כך:

יש לגרום למכירת ציוד שנקנה מס' ונמצא במחסן ופינויו בהקדם.

שני הצדדים הסכימו שבאופן עקרוני היה מגיע לתובע לקבל 50% מהתקבולים ממכירת ציוד ס' (פרוטוקול 2 עמ' 9). אלא שהנתבעים טענו כי התקבולים הגיעו בשנת 2016 כאשר התובע כבר לא היה זכאי לשכר. כמו כן, הם טענו כי יש לנכות מהתקבולים את ההוצאות על האחסון, ובכלל - ההכנסה ממכירה זו היא חלק מכלל ההכנסות ולא עומדת בפני עצמה. לעומת זאת מדברי התובע עלה שהוא הבין שמדובר על סעיף נפרד.

בעניין זה ביה"ד מקבל את עמדת התובע, כיוון שאכן מדובר על עסקה חריגה ומובחנת, שהרי מדובר על מכירת ציוד שכבר נקנה בעבר, ולכן הוא איננו תשלום על עבודת התובע (לא תשלום שכר קבוע ולא חלוקת רווחים) או משועבד להוצאות הנתבעת על פעילות אחרת. ולראייה, שחלק מהציוד כבר נמכר והתמורה שהתקבלה במזומן חולקה בין התובע והנתבע באופן אישי (פרו' 3, עמ' 3).

להשלמת התמונה, אנו דוחים את טענות התובע כנגד התנהלות הנתבע בעניין זה. כיוון שעד כה, התובע לא הביא ראיות לכך שהיה קונה רלבנטי בסכום סביר לפני 2016.

אולם, במסגרת תפיסה זו הרואה בציוד ס' עסקה מובחנת יש להפחית מהתקבולים את העלויות הקשורות לציוד זה. בעניין זה מתבקשים הנתבעים לטעון מה היו ההוצאות ולצרף אסמכתאות.

לפיכך, אנו קובעים כי התובע זכאי לקבל דמי התקבולים על מכירת ציוד ס' לאחר הפחתת עלויות ישירות הנוגעות לציוד זה. הנתבעת תשלם טענות וראיות בעניין.

ז. חוב מוסכם של התובעים לנתבעים

הנתבע טוען שהתובע מחזיק בידי סכומים שהתקבלו ממכירות בהן שני הצדדים היו אמורים להתחלק חצי-חצי. התובע הודה בחוב בסך 25 אש"ח בערך (פרו' 2, עמ' 5).

ע"פ הנתבע, הסכומים הם:

24,817 ₪ מג' (התקבל בדולר ארה"ב).

35,867 ₪ מחברת ד' (התקבל ביורו), מסכום זה יש להפחית 1000 יורו עבור הוצאות של התובע.

דיון: התובע הסכים לסכומים אלה, כאשר הם הוצגו לבית הדין (פרו' 3, עמ' 4), ולכן הם מתקבלים.

הצדדים מתבקשים להודיע מה היה סכום העסקה ביורו כדי שניתן יהיה להפחית 1000 יורו, התובעת זכאית לחצי מהיתרה (לאחר ההפחתה).

ח. זכויות התובע בנתבעת 1 על בסיס הסכם 2010

לטענת התובע הוא שותף בשיעור כ-50% בנתבעת, וזאת על בסיס סעיף 6(ט)(2) להסכם 2010. לטענתו הוא לא רשם את חלקו ברשם החברות בגלל שחש מהתנהלות לא-חוקית של הנתבע בחברה. לדבריו, ראייה לטענתו היא שהנתבע הציג אותו כשותף כלפי לקוחות, וכן שהתובע הציג לתת לחברה הלוואות בעלים.

הנתבע טען כי הסכם 2014 שבו סוכם שהתובע יקים חברה משלו ויקבל חלק מהפעילות החליף את הסכם 2010. כמו כן הוא טען כי בהסכם 2010 לא נאמר שהתובע יהיה שותף בנתבעת אלא שיקבל אחוז מהתקבולים במקרה שהחברה תימכר או שהוא יפוטר, בפועל החברה לא נמכרה.

דיון: בסעיף ט להסכם 2010 נקבע כך:

1. להערכת [הנתבע] שווי החברה (=הנתבעת) כיום הינו \$300,000.
 2. [התובע] יקבל אופציות של 10% במעמד חתימה על הסכם זה, וכן 1% לחודש במשך 3 שנים. משמעות האופציה כנ"ל: אם [הנתבע] מוכר את [הנתבעת], יקבל [התובע] חלק יחסי מהמכירה בניכוי הערכת שווי החברה לפי חלקו באופציות. אם [הנתבע] מפטר את [התובע], [התובע] יקבל את חלקו באופציות משווי החברה כדלקמן: ב-35 חודשים הראשונים 1% לחודש, ומהחודש ה-36 ואילך 46%. במידה ו[התובע] עוזב מיוזמתו או מתנהג כמי שמפר חוזה זה האופציות בטלות.
- כלומר, התובע זכאי לאופציות במקרה של מכירת הנתבעת (שטרם אירעה עד כה) או במקרה שהוא יפוטר מהחברה.
- כעת המחלוקת המרכזית האם הסכם 2014 ביטל את הזכות של התובע לאופציות: התובע טוען שהסכם 2014 נוסף על הסכם 2010 ולכן התובע הוא גם בעלים על 46% מהנתבעת, וגם בעל זכויות כפי שנקבע בהסכם 2014. לעומתו טוען הנתבע כי הסכם 2014 ביטל את זכותו של התובע לאופציה כפי שנקבעה בהסכם 2010.

לצורך הבהרת עניין זה עלינו לעיין בהקדמה להסכם 2014 בו נכתב שההסכם נחתם:

- א. הואיל והנתבע ביקש מהתובע להצטרף לחברה כדי שהאחרון יוכל להנהיג אותה בעתיד (ואכן מוסכם שכך היה).
- ב. הואיל ובהסכם 2010 נקבע כי התובע יהיה סמנכ"ל של הנתבעת וחלק מתהליך "כשורתף פעיל ורשום".
- ג. הואיל והתובע רוצה לפתח קריירה כעצמאי.
- ד. הואיל וביצועי הנתבעת אינם טובים.

מהקדמה זו ברור שהצדדים הבינו שבהסכם 2010 נקבע כי התובע ייכנס כשותף בנתבעת. אולם, לא ברור האם בהסכם 2014 החליטו הצדדים ללכת בדרך אחרת ולהיפרד, או שמא להוסיף זכויות נוספות לתובע.

עניין זה עלה בדיון השני, ומפאת חשיבותו נצטט מהפרוטוקול (עמ' 4):

תובע: ...אחרי 2014 אני עושה עבודות שחורות כדי להכניס כסף לחברה. ואז התחלתי לחשוב, הרי באתי להיות שותף ואינני שותף, ואני רוצה לעשות לביתי. אמרתי לשלמה

שכיון שלא אהיה שותף בצורת התנהלות כזו אני מוכן לעשות הפרדה, ועמדתי על כך שנלך לחבר שלו מר חיים. אמרתי שאתחיל בקטן, אקח שתי חברות מתוך עשר של החברה, שזה בעצם עשרים אחוז. ושמונים אחוז אני עובד ב[נתבעת]. הנסיבות להיפרד הם שאני רוצה שתהיה לי חברה רק שלי, אך זאת תוך כדי שאני עדיין שותף של שלמה ב[נתבעת]. פתחתי חברה בשם [הנתבעת]. לא ידענו שנגיע למחלוקות. המטרה הייתה להמשיך לעבוד ביחד ולייצג יחד. ראיתי לאט לאט ש[הנתבעת] יוצא מהעסקים.

אב"ד - יש שתי חברות שעוברות אליך?

תובע - בשלב הראשון אני מקבל שתי חברות, והיות ואנו שותפים ויש חברות נוספות עליהם אנו ממשיכים לקבל חמישים חמישים אחוז. ביולי גם שלושת אלה היו אמורות להיות שלי. עד יולי מקבל מאה אחוז ומיולי והלאה חמישים חמישים ברווחים מהמכירות.

בסעיף 6 כתוב שהנציגויות עוברות ובסעיף 7 מופיע שיש שלוש חברות, ובזה יש חלוקה ברווחים, מיולי חמישים חמישים ברווחים. (מתחלקים חמישים חמישים מהרווחים על שלושת הפריטים המופיעים שם). [הנתבעת] התעסק עם חברות בתחום האנרגיה ש[הנתבעת] עשה לבד שזה יהיה חמישים פרטי ל[נתבעת] וחמישים ל[נתבעת], החברה ששנינו שותפים בה.

התובע הסביר שלאור חוסר הרצון שלו להיות שותף בנתבעת בגלל התנהלות הנתבעת, הוא ביקש לבצע הפרדה בינו לבין הנתבעים. התובע אמנם מציין תוך כדי דבריו: "הנסיבות להיפרד הם שאני רוצה שתהיה לי חברה רק שלי, אך זאת תוך כדי שאני עדיין שותף של שלמה בנתבעת".

מדברי התובע עולה סתירה: מצד אחד הוא מסביר שרצה להיפרד מהנתבעת וחשש להיות שותף בה, בהמשך לכך הוא מסביר שההיפרדות הוזכרה בסעיפים 6-7 להסכם 2014 בהם נקבע כי חלק מהחברות יועברו לתובעת ובחלק מהחברות התובעת תקבל 50%. עד כאן המהלך קוהרנטי – המטרה היא להיפרד, והדרך היא להמיר את האופציות שנקבעו בהסכם 2010 בחלוקת פעילות בין התובעת והנתבעת בהסכם 2014, כך שבסופו של יום התובע לא יהיה שותף בנתבעת ממנה הוא חושש.

אולם, מצד שני, התובע אמר מספר פעמים תוך כדי דבריו שהוא נשאר שותף בנתבעת. טענה זו סותרת את מטרתו להתנתק מהנתבעת. הדרך הסבירה להבין את דברי התובע היא לחזור לסעיף 5(ו) להסכם 2014 בו נקבע שהתובע יקבל 50% מהרווחים של הנתבעת. ובכל זאת, לא מדובר על שותפות בחברה, אלא על חלוקת רווחים כשכיר. ראייה לכך היא שסוכם שהתובע יקבל חצי מהרווחים ולא 46% כפי שסוכם בהסכם 2010, כך שאין זה מימוש של הסכם 2010.

לכך יש להוסיף, כי קשה לקבל את טענת התובע שבהסכם 2010 נקבע שהוא שותף בנתבעת, ובהסכם 2014 הסכים הנתבע לתת לו חלק מהפעילות של הנתבעת באופן מלא, בנוסף לכך שהתובע נשאר שותף בנתבעת.

פרשנות סבירה בהרבה היא שאכן הצדדים החליטו להתחיל בתהליך של היפרדות בו נקבעו תחומים שהועברו לתובע, תחומים בהם שתי החברות שותפות, ותחומים ששייכים לנתבעים בלבד (אנרגיה). לאור זאת, חלוקת הרווחים בין התובע והנתבע (סעיף 5(ו)) היתה חלק משכרו של התובע ולא ביטוי לבעלותו בנתבעת.

ואחרון שהוא ראשון: הנתבע הוא המוחזק בחברה והתובע הוא המוציא, לפיכך נטל הראיה מוטל על התובע. גם בהסכם 2010 נקבע כי התובע יקבל אחוזים מהחברה בעת מכירתה או בעת פיטוריו (ולא בעת החתימה על החוזה). טרם לפיטורי התובע (לכל המוקדם בסוף 2015) נחתם הסכם 2014 ולכן נשאר הנתבע מוחזק בחברה. כיוון שכך, גם אם ישנו ספק בשאלה האם הסכם 2014 החליף את הסכם 2010 נשאר הנתבע מוחזק בחברה שלו.

לפיכך, טענת התובע שהוא שותף בנתבעת – נדחית.

ט. הצ'ילר שהתובע לקח מהנתבע

התובע הודה שלקח צ'ילר של הנתבעת והסכים להחזיר חדש. הנתבע דרש קיזוז מהחובות שלו לתובע בסך שמונת אלפים דולר. בסיכומים כתב התובע שהוא מוכן למכור את חלקו תמורת 1000 ש"ח בלבד, אך דבריו אינם מובנים.

לאור הסכמת התובע להחזיר את הצ'ילר עליו לעשות זאת, או להודיע כי הצ'ילר אינו בידו או שהוא נפגם, ואז ביה"ד יכריע בעניין פיצוי.

י. הפרדת אתרי אינטרנט ומספרי טלפון

סוכם בדיון, ואף נעשה על כך מעשה קניין, שתהיה הפרדה בין החברות בעניין האתר ומספרי הטלפון. סוכם כי שני הצדדים יטענו לגבי אופן הביצוע.

הנתבע דרש כי התובעים יחדלו להשתמש בכתובת ***, וכן במספר הטלפון ***, שכיום מאפשר לבחור בין פניה לתובעת לבין פניה לנתבעת.

התובע ביקש שההפרדה תיעשה לפי מה שנכתב בהסכם ההפרדה משנת 2016 שלא נחתם. לטענתו, ההסכמה בבית הדין להפרדה נעשתה על דעת כן, והוא הפנה לפרוטוקול דיון 3, עמ' 4, שורה 15.

דיון: באותו דיון נאמר כך:

תובע - כשאתה אומר להיפרד הכוונה היא לאתר, לטלפונים ולמיילים? לזה אני מסכים. כמו כן, אני וב"כ הנתבעים וסיכמנו בעניין זה.

אב"ד- נעשה מעשה קניין על כך שנפרדים.

//שני הצדדים עושים על כך מעשה קניין//

תובע- אני רוצה שהפרידה תהיה כפי שסוכם בטיטת ההסכם 2016.

נתבע - מתנגד.

אב"ד- מוסכם שצריך להיפרד השאלה היא איך להיפרד.

כפי שאפשר לראות התובע הסכים להפרדה. הוא הוסיף שהוא וב"כ הנתבע סיכמו דברים בעניין זה. לא נאמר כאן שההסכמה להפרדה מותנית בדרך זו או אחרת. רק לאחר ביצוע מעשה הקניין אמר התובע שהוא רוצה שההפרדה תיעשה ע"פ טיטת ההסכם שלא נחתמה, ואב"ד אמר שהדבר נתון במחלוקת. ושוב, התובע לא העיר שהסכמתו היה מותנית להפרדה בדרך מסוימת.

לגופו של עניין, התובע ביקש להפריד על פי טיטת ההסכם שלא נחתמה. מבלי להאריך נאמר שהטיטת כללה הסכמות לכך שבמשך שנתיים לא תהיה הפרדה מלאה בין הצדדים. בית הדין סבור שבעת אין מקום לכך, וזאת, לאור מערכת היחסים הנוכחית בין הצדדים. מצב זה מחייב את בית הדין להפריד באופן מיידי בין הצדדים באופן מלא כדי לסיים את החיכוך ביניהם (ע"פ שו"ת הרא"ש קז, ו). בנוסף, טיטת ההסכם נכתבה בסוף 2015, ומאז עברו כשנתיים, ולכן גם אילו הטיטת היתה נחתמת כבר היו הצדדים אמורים להיפרד. ומכאן, שאין מקום לקבל את טענת התובע ולהאריך את הקשר בשנתיים נוספות.

לגופו של עניין, אנו מקבלים את בקשת התובע להפריד ברוח טיטת ההסכם (ללא מתן ארכה של שנתיים נוספות). מאותה טיטת עולה שמספר הטלפון, אתר האינטרנט, וכתובות הדוא"ל יועברו לבעלותה המלאה של הנתבעת, ולכן כך ייעשה.

הנתבעת מתבקשת לפרט, את הסעד המעשי למימוש הכרעה עקרונית זו.

יא. חלוקת הרווחים בין הצדדים משנת 2016 ואילך

הנתבעים דורשים לקבל מידע על הכנסות של התובעים מחברות בהן הצדדים אמורים להתחלק חצי-חצי, ועד לקבלת המידע לא לחייב את הנתבעים בדבר. גם התובעים דרשו לקבל מידע דומה. לפיכך, שני הצדדים מתבקשים להעביר לביה"ד נתונים על המכירות לחברות המוזכרות בסעיף 7 להסכם 2014. הנתונים יהיו לתקופה שמתחילת 2016 ועד היום.

בנוסף, כפי שכבר נאמר בדיון, הסכם 2014 מקבע את המצב בו שתי החברות שותפות במכירות לחברות המוזכרות בסעיף 7, וכן ההסכם מחייב את התובעת לתת שירות ללקוחות הנתבעת ללא תמורה. לאור מערכת היחסים הלא-תקינה בין הצדדים זהו מצב לא-רצוי שעלול לגרום למחלוקות נוספות בעתיד.

לאור זאת מתבקשים שני הצדדים להציע דרך הפרדה מלאה בין הפעילויות של התובעת והנתבעת.

בנוסף, דרשו הנתבעים לקזז 3000 ₪ מחובם, אם יהיה, עבור שימוש של התובע ברכב של החברה בחודש ינואר 2016 – הנתבעת מתבקשת להגיש אסמכתאות בעניין זה.

יב. התנהלות והוצאות משפט

הנתבעים דרשו בתחילה 15 אש"ח הוצאות בגלל שלטענתם התביעות של התובע נדחו. בהשלמות לסיכומים התבקש התובע להסביר מדוע היה צורך בדיון הרביעי שהתקיים לאחר הגשת סיכומים ותגובות לסיכומים. התובע טען כי בדיון הוכח שטענת הנתבע כי התובע עבד עבור הנתבעת במהלך החצי השני של 2015 בהיקף 30% בלבד, לא היתה נכונה. כמו כן, נדונה טענת הנתבע כי שכרו של התובע היה מותנה בקיומם של רווחים.

הנתבע השיב כי לא היה צורך בדיון כדי להציג את הראיות לעבודתו של התובע במחצית השנייה של 2015, כיוון שמדובר על מסמכים שהוגשו עוד לפני הדיון ודרש לחייב את התובע בהוצאות.

בשלב זה, נדון רק בהתנהלות שבין הגשת הסיכומים ועד למתן פס"ד חלקי זה. בעניין זה התנהלות התובע היתה בלתי סבירה, רצופה בשינוי עמדות וכזו הגורמת נזק לנתבעים. התובע הודיע לבית הדין מספר פעמים שהוא מעוניין לשכור עו"ד אולם עשה זאת רק לאחר הגשת הסיכומים. בנוסף, הדיון הרביעי לא תרם כמעט דבר לברור העניין. נדונו בו הראיות שהציג התובע לעבודתו עבור הנתבעת, שכאמור לא היה בהן כל צורך, ואילו היה בהן צורך, לא היה בהן די.

גם הטענה כי בדיון הודה הנתבע ששכרו של התובע לא היה מותנה ברווחים דינה להידחות. ניתן היה לסתור את טענת הנתבע על בסיס הסכם 2014 כפי שעשה בית הדין, ולכל הפחות לבקש הבהרה בכתב מהנתבע ואם היה מתברר שיש מחלוקת אז היה מקום לדיון.

אשר על כן, אנו מחייבים את הנתבע בהוצאות משפט על קיום הדיון הרביעי, על החלטתו להיעזר בעו"ד רק לאחר שהגיש את הסיכומים, ועל הדחיות והטרחה שנגרמה לנתבעים בסך 3,000 ₪.

יג. סיכום והחלטות

1. הנתבעת חייבת לתובעת סך 42,000 ₪ + מע"מ עבור עבודתו של התובע אצל הנתבעת במחצית השנייה של 2015.

2. התובע אינו שותף בנתבעת, וכך התובע אינו זכאי לתשלום עבור רווחי שנת 2015.

3. התובע זכאי לקבל את חלקו מדמי התקבולים על מכירת ציוד ס' לאחר הפחתת עלויות ישירות הנוגעות לציוד זה. הנתבעת תשלים טענות וראיות בעניין.
4. הצדדים יודיעו לבית הדין כמה שולם ביורו עבור עסקת ד'.
5. על התובע להחזיר לנתבעת את הציילר, או להודיע כי הוא אינו בידו, ואז ידון ביה"ד בגובה הפיצוי.
6. מספר הטלפון, אתר האינטרנט, וכתובות הדוא"ל של הנתבעת יועברו לבעלותה המלאה והתובעים לא יעשו בהם שימוש. הנתבעת מתבקשת לפרט את הסעד המעשי למימוש הכרעה עקרונית זו.
7. שני הצדדים מתבקשים להעביר לביה"ד נתונים על המכירות לחברות המוזכרות בסעיף 7 להסכם 2014. הנתונים יהיו לתקופה שמתחילת 2016 ועד היום.
8. הנתבעת מתבקשת להעביר לבית הדין נתונים ואסמכתאות לטענתה כי היא שילמה 3,000 ש"ח עבור רכב לתובע בינואר 2016.
9. התובעים חייבים בהוצאות משפט בסך 4,000 ₪ על קיומו של הדיון הרביעי.
10. לאור מערכת היחסים הלא-תקינה שבין הצדדים, שני הצדדים מתבקשים לטעון לגבי אופן הפרדת הפעילות בין שתי החברות.
11. יש להגיש את כל החומרים הנ"ל עד לתאריך 20.12.17.
12. ניתן להגיש בקשת רשות ערעור על החלטה זו עד לתאריך ב' כסלו תשע"ז, 20.12.17.
החלטה זו ניתנה ביום ב' כסלו תשע"ח, 20 נובמבר 2017.

והאמת והשלום אהבו

בזאת באנו על החתום

הרב יאיר וסרטייל

הרב עדו רכניץ, אב"ד

הרב דורון אלון

עמוד 15 מתוך 15